

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA
Rua Em. Perna, 842
Przenumerata roczna
W Brazylii 20\$1.00
W Argentynie, Urug-
waju i Paragwaju
5 pezów argent.
W U.S.A. itd. 2 dol.
Platna z góry
Cena numeru \$400
Za Kurytybą \$500

GAZETA POLSKA W BRAZYLJI

Primeiro Jornal
em lingua polo-
nês a Ameri-
ca do Sul

Adres na listy i prze-
syłki pieniężne:

GAZETA POLSKA
Caixa Postal B
CURITIBA — PARANA

NR. 18 KURYTYBA S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 5 MAJA ROK 1940

DYREKTOR: P. OLIVEIRA SAPORSKI

REDAKTOR I WYDAWCA: PAWEŁ NIKODEM

DO CZYTELNIKOW — AOS LEITORES

Od dzisiaj „Gazeta Polska“ ma wychodzić w dwóch językach, po polsku i po portugalsku.

Dla oszczędzenia pracy redakcji, prosimy pp. współpracowników i korespondentów, aby, gdy mają coś do umieszczenia w tekście redakcyjnym, nadsyłały materiał od razu w dwóch językach.

Z powodów, które wymykają się z pod najniejszej naszej woli, niżej wychodzi z naszej pamięci.

De hoje em diante „Gazeta Polska“ deverá ser editada em duas linguas, polonez e portuguez.

Para facilitar o trabalho da redacção, pedimos os Srs. colaboradores e correspondentes, queiram enviar-nos os seus trabalhos redigidos em ambas as linguas.

Por motivos que escapam a nossa melhor boa vontade, a edição de hoje aparece diminuída.

PRZEMÓWIENIE

wyższone przez Posta R.P., Dr. Tadusza Skowrońskiego, z okazji święta narodowego, w dniu 3-go Maja 1940 roku.

DISCURSO

Pronunciado pelo Ministro da Polonia, Dr. Tadusz Skowroński por ocasião do feriado nacional, em 3 de Maio de 1940.

Wojna, która toczy się obecnie i której ofiarą padła w pierwszym rzędzie Polska, nie ma przykładów w historii świata.

Najeźdźcy nie uznają żadnej moralności i żadnych praw, ani ludzkich, ani boskich. Wszystkie traktaty i zobowiązania międzynarodowe gwałtownie są z niewiarogodnym cynizmem. Nie chodzi tu, jak w poprzednich wojnach, o zawiądnęte czy inna prowincja, czy też o uzyskanie przewagi militarnej. Wojna dzisiejsza — to walka państw zaborczych o panowanie nad światem, to zniszczenie tych wszystkich, którzy tej światoburczej idei ośmielili się przeciwstawić, trumfi brutalnej sily, żelaza, maszyn i pięści, to chęć zdeptania najcenniejszych ideałów ludzkości, jakimi są wiara, wolność i honor narodów.

Olifant tej niszczycielskiej sily i przemocy stała się Austria, Czechosłowacja, Litwa, ostatnio zaś Finlandia, Dania i Norwegia, drżą przed nią wszystkie państwa neutralne w Europie. Sile tej przeciwstawia się Polska.

To też dziś dopiero przykładu Norwegii, żeby świat zrozumiał, że zbrojny nasz opór, który w pierwszej chwili wydawał się tak krótki i tak niedostateczny — był w rzeczywistości, wobec perfidnych metod wojny błyskawicznej — wysiłkiem wielkiej miary, i że zawążył on decydująco na dalszych losach wojny i przyszłego zwycięstwa.

Norwegia, która znajdowała się w warunkach geograficznych i terenowych nieskończenie bardziej pomyślnych niż Polska, będąc krajem górzystym, poprzeczanym głębokimi fiordami, posiadając wspaniałe fortyfikacje i łączność poprzez morze z potężną flotą Aliantów — została okupowana przez korpus ekspedycyjny niemiecki w ciągu jednej nocy. Kilka godzin wystarczyło, aby wojska niemieckie owaładnęły całym terytorium Danii.

A Polska? Polska broniła się cały miesiąc przeciwko nie nadwyższej jeszcze potęgowej niemieckiej i sowieckiej. Broniła się w najtrudniejszych warunkach i strądzonych warunkach, nawet wtedy, gdy wszystko już uważane było za stracone, a każdy opór — wydawał się bezcelowym wysiłkiem. Broniła się bohaterką zatoga Westerplatte i Helu, gdy wyczerpawszy amunicję, mogła przeciwstawić armatom pancerników już tylko własne pierścienie i napór zburzona War-

skich. Wszystkie klasy społeczne, wszystkie narodowości zamieszujące Polskę, są zbrate w wspólnym wysiłku przetrwania i doczekania tej chwili, gdy jutrzem swobodę znowu nad naszą Ojczyzną.

Ale nietylko przetrwać jest naszym hasłem i obowiązkiem. Musimy też i walczyć, gdyż tylko Naród opierający się na sile zbrojnej jest pełnowartościowym elementem, świadomym swych praw i celów. Musimy przyczynić się we wspólnym wysiłku z naszymi potężnymi sojusznikami do obalenia i zniszczenia nieprzyjaciela tak, aby przyszłe pokolenia mogły przez dziesiątki lat żyć w wolności i zażywać do brodiejstwu spokoju.

Armia nasza we Francji i Anglii — rosła z każdym dniem liczebnie i jakościowo i dźni już pierwsze zwycięstwa w powietrzu i na morzu. Nasi lotnicy strącają pierwsze aeroplany niemieckie na froncie zachodnim, a nasze łodzie podwodne zatapiają jednostki floty niemieckiej. Polska eskadra morską, choć liczebnie niewielką, ale ożywną — niebywałym duchem brawury i szlachetnego odwetu wdarła się u boku floty Brytyjskiej na morze Bałtyckie, stanowiąc niezmierne cenne element dla naszej sojuszniczej, dzięki swej doskonałej znajomości wód Bałtyku.

W niedługim już czasie również i nasza armia lądowa zmierz się z wrogim.

Rodacy! Wspierajcie to rż w naszej historii obchodzimy w tak smutnym, ale zarazem w tak podniosłym nastroju rocznicę Konstytucji 3-go Maja — Święta Narodowego Polskiego. Dzisiaj, będący symbolem wolności i sprawiedliwości społecznej Narodu Polskiego z końca XVIII-go wieku — niech będzie dziś dla nas symbolem zjednoczenia i niezłomnej naszej wiary w zwy-

Niech żyje Wódz Naczelny — General Władysław Sikorski i nasza Waleczna Armia!

Cieniom Męczenników i Bohaterów, poległych za wolność — Cześć i Ślawa!

Tradução

A guerra, que atualmente se disputa, na qual, em primeiro lugar, caiu a vitória, a Polonia, não tem, exemplos na historia do mundo. Os invasores não reconhecem nenhum moral e direitos alguns, nem humaros nem divinos. Todos os tratados e compromissos são violados com um cinismo incrível. Não se faz questão, como nas guerras anteriores, de subjugar estas ou aquelas provincia, ou ainda conseguir a supremacia militar.

A guerra de hoje é guerra de países invasores pelo domínio do mundo, é o exterminio de todas, que ousaram enfrentar esta idea, de o triunfo da força brutal, de ferro, das máquinas e de punho, é a vontade de esmagar os mais preciosos ideais da humanidade os quais são a fé, liberdade e honra das nações. Vítimas desta força destruidora e prepotencia, tornaram-se a Austria, Checoslovaquia, Lituania e ultimamente a Finlandia, Dinamarca e Noruega, temem a todos os países neutrais, da Europa, e enfrentou-a a Polonia. Por isso, somente hoje, depois de sete meses de lutas, o mundo todo começa a compreender e avaliar o que foi o sacrificio da Polonia, que grande significação historica tinha a nossa heroica defesa, em nome de que valores morais e civilisadores a nação polonesa preferiu empreender uma luta desigual, em vez de sujeitar-se sem protestos diante da vontade dos invasores.

Necessario era o exemplo da Noruega, para que o mundo compreendesse que a nossa resistencia armada, que no primeiro momento parecia tão curta e tão insignificante, era na realidade, em vista de tão perfidos metodos da guerra — relampago, um esforço de grande medida e que decidiu sobre os seguintes destinos da guerra e futura vitoria. A Noruega, que encontra-se em condições geograficas e ter-ritoriais infinitamente mais favoráveis do que a Polonia, sendo um país montanhoso, recortado por profundos fiordos, possuindo magnificas fortificações e junção através do mar com a poderosa esquadra dos aliados, foi ocupada pelo corpo expedicionario alemão, durante uma só noite.

Somente algumas horas foram necessarias para que o exercito alemão ocupasse todo o territorio da Dinamarca.

E a Polonia? — A Polonia defendeu-se durante um mes inteiro contra, naquele tempo ainda ilesas, potencias alemã e soviética. Defendia-se nas mais dificeis condições teritoriais — strategicas, perdido quando tudo já parecia decidido e cada resistencia parecia um esforço inutil. Defendia-se a heroica guarnição de Westerplatte e Hel, quando esgotada toda a munição, poude enfrentar os canhões dos encouraçados somente com o proprio peito, defendia-se a Varsovia, quasi toda em ruínas e luzido com as chamas dos incendios, e quando o inimigo annunciou ao mundo, que já conquistou e subjugou definitivamente a inflavel Polonia, ainda em meados de outubro, o exercito polones travou uma batalha regular nas proximidades de Kock.

Por isso, justamente pode-se dizer, que é suficiente tomar um punhado de terra polonesa na mão, para que escorra dela sangue e lagrimas da nação inteira. Mas o inimigo, no seu odio e vontade de dominar sobre os países subjugados, tendia não só derramar a ultima gota de sangue do soldado polones. Quer ele destruir toda a nação. Tudo conduzia ao fim premeditado.

Execuções em massa, deportação de milhares de Poloneses de suas moradas seculares de Grande Polonia, Pomerania e Silesia, perseguição religiosa, confiscaciones de bens e propriedades agrícolas, planejada destruição de monumentos, edificios igrejas, antiquilhas, as mais preciosas lembranças da cultura polonesa e arte, bibliotecas, universidades, escolas, todos esses meios são bons, se tendem não só a exterminação da nação no sentido material desta palavra, mas também aniquilação de suas conquistas intelectuais, sua cultura e de todas as aquisições historicas. Enganam-se porém os alemães, juntamente com os seus aliados bolchevistas, pensando que conseguirão extinguir uma nação de trinta e cinco milhões, enganam-se os que julgam que os metodos de opressão destruirão um país de milenaria tradição e cultura, que nunca admitiu extranhas ideas e divisões lançadas a força de materialisticas, anti-cristãs concepções de inimigo. A atitude de povo polones sob a ocupação é inflavel, apesar das perseguições em que vivem hoje milhares de cidadãos poloneses.

Todas as classes sociais, todas as nacionalidades que habitam a Polonia, irmanaram-se num esforço comum para perseverar e aguardar o momento em que a arora de liberdade brilhar novamente sobre a nossa Patria. Mas não só perseverar é a nossa divisa e dever. Precisamos também lutar, porque só a nação que se baseia na força armada é um elemento valioso, sciente de seus direitos e fins.

Precisamos cooperar num esforço comum, com os nossos poderosos aliados, para derrubar e destruir o inimigo assim, que as futuras gerações possam durante dezenas de anos viver em liberdade e nos beneficios da paz. O nosso exercito na França e Inglaterra cresce todo o dia, tanto em numero, como em qualidade e consegue as primeiras victorias no ar e no mar. Nossos aviadores derrubam os primeiros aviões alemães na frente occidental e nossos submarinos afundam as unidades da esquadra alemã. A esquadra polonesa, apesar de numericamente ser pequena, mas animada pelo espirito de bravura e justa desforra, penetrou ao lado da esquadra britanica no mar Baltico, constituindo um imensuravel e precioso elemento à nossa aliada, graças ao seu perfeito conhecimento das águas do Baltico. E também daqui a pouco o nosso exercito continental medirá forças com o inimigo.

Patrios! Pela primeira vez na nossa historia, comemoramos em tão triste, mas ao mesmo tempo tão elevado ambiente a data natalicia da Constituição de 3 de Maio, feriado nacional polones. Este dia é o simbolo da liberdade e justiça social da nação polonesa de fins de século XVIII, que seja hoje para nos um simbolo de união e de fé inquebrantavel em nossa vitoria.

Os poloneses, habitantes do Brasil, deram já inumeras provas de sua solidariedade com a sofredora Nação Polonesa, contribuindo com a sua generosidade para aliviar o infortunio dos seus infelizes irmãos.

Digno e assinalado do ardente patriotismo, o procedimento dos Poloneses na hospitaleira terra do Brasil, impõe respeito geral no meio em que vivem.

As continuas demonstrações de simpatia da sociedade brasileira para com a nossa causa provam como este nobre povo altamente aprecia as idéias de liberdade e justiça historica, ideais pelos quais sempre lutou o inesquecível, para nos Poloneses, o grande Rui Barbosa.

Viva o Senhor Presidente da Republica da Polonia, Ladislau Raczkiewicz!

Viva o Chefe Supremo, General Ladislau Sikorski e o nosso bravo exercito!

As sombras dos martires e heroes que pereceram pela liberdade, — honra e gloria!

Lotnictwo Polskie A Aviação Poloneza

General Zajac (po lewej) wizytuje lotnictwo polskie w Anglii. Wita go przewodniczącym angielskiej sily powietrznej, komandor R. D. Oxland (po prawej). Z tyłu dwaj polscy lotnicy. — O general Zajac (a esquerda) visita a aviação polonesa na Inglaterra. Comprimnta-o o comodoro R. D. Oxland, representante da aviação inglesa. Ao fundo, dois aviadores poloneses. (Com permesso da censura britannica Nr. 0.765)

ty mienia i własności rolnej, planowe miszczenie pomników, gwachów, kościółów, zabytków przeszłości, najcenniejszych pamiatek polskiej kultury i sztuki, bibliotek, uniwersytetów, szkół — wszystkie te środki są dobre, gdy chodzi nietylko o eksterminację Narodu w materialnym tego słowa znaczeniu, ale i o unicestwienie jego duchowych zdobyczy, jego kultury, jego całego historycznego dorobku.

Mylą się jednak niemy, ze swymi sojusznikami bolszewikami, myśląc, ze uda im się zgnać 35-milionowy Naród, mylą się ci, którzy mniemają, że metodami przemocą zdlawiają państwo o trzyscioletniej tradycji i kulturze, które nie przynijmie nigdy obcych hasel i narzuconych mu silb materialistycznych, antychrystiajskich koncepcji wroga.

Postawa spolecznostwa polskiego pod okupacją jest nieugięta, mimo przesladowań, głodu i okropnych warunków, w jakich żyją dziś miliony obywateli pol-

cięstwo. Polacy zamieszkali w Brazylii dali już liczne dowody swej solidarności z cierpiącym Narodem Polskim, składając brjne ofiary dla ulżenia niedoli swych nieszczęsnych Współbraci.

W obliczu ciosu, który spadł na nas, wszyscy podali sobie bratnie dłonie i wszystkich zagrzewa tylko jedna myśl, jedno dążenie, jeden wzniosty cel.

Godnie i nacechowane plomniennym patriotyzmem, zachowaniem się Polaków na góscinnej Ziemi Brazylijskiej — wzbudzą powszechny szacunek otoczenia. State objawy sympatii Spolecznostwa Brazylijskiego dla naszej Świętej Sprawy pięknie świadczą, jak szlachetny ten Naród wysoko ceni ideały wolności i sprawiedliwości dziejowej, ideały, których wyrazicielem i bojownikiem był niezapomniany, dla nas Polaków, — wielki Ruy Barbosa.

Niech żyje Pan Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej — Wład. Raczkiewicz!

Zapamiętaj

dorze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści!

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmacia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem pomadę, zadawałaną od 9 lat. Były setki podobnych lecezeń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i kliniżkach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwą POMADĄ MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełeczkaeh oryginalnych z godłcm, jak wyżej. Odrzucajcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwą, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupnie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora“, Joinville

Każdy zapobiegliwy gospodarz stara się, aby miał zawszew domu znakomite piwo **IMPERIAL PILSEN** oraz świetny i nowy wynalazek „**DELICIOSO**“ z soku pomarańczowego bez alkoholu **Z BROWARU ATLANTICA** — Curitiba, Av. Iguassu nr. 153. Telefon 790 lub 791

MARIA CURIE-SKŁODOWSKA

W czasie Wojny Światowej Durante a Guerra Mundial

Z wybuchem wojny światowej w 1914 r. Polka Maria Curie-Skłodowska zapomniała, że Francja jest tylko przybraną jej ojczyzną. Nie myślała o tym, żeby uciekać do córki. Nie zwracała uwagi na swoją wątłość, zły stan zdrowia, ból. Odkładała na bok — do lepszych czasów — swoje prace naukowe. Jednego chciała: służyć Francji. I w tej okrutnej próbie raz jeszcze przejawia się niezwykłość jej intuicji i inicjatyw.

W pierwszych miesiącach wojny odjechała z córką Ireną poważną naradę.

— Rząd wzywa obywateli, aby oddali mu swoje złoto i wkrótce wypuści pożyczkę wojenną — mówi Maria. — Oddam naturalnie tę trochę złotą jakiego mam i medale, które mi są zupełnie niepotrzebne. Ale idzie mi jeszcze o coś innego. Pieniądze za mojej drugiej nagrody Nobla zostawiłam przez lenistwo w Szwecji. To jest większa część tego, co posiadamy w ogóle. Chcę sprzedać tę sumę i wymienić ją na pożyczki wojenne, tylko widzisz, nie ludzę się: prawdopodobnie wszystko to stracimy. Więc nie chcę popełnić takiego

„glupstwa“ bez twojej zgody. Z koron zrobiły się zatem franki a z franków pożyczki i daniny narodowe, tropniejąc z dnia na dzień, wedle przewidywań Marii. Złoto odniosła pani Curie również do banku Francuskiego, gdzie kasjer przyjął garść monet, lecz z burzeniem odrzucił medale, twierdząc, że przestępstwem byłoby je przetać.

Martwi ją brak wyspecjalizowanego personelu w służbie roentgenologicznej. Proponuje zorganizowanie odpowiednich kursów i wkrótce dwadzieścia sanitariuszek zgromadzi się w instytucie Radowym, na pierwszym takim kursie. Program obejmuje wykłady o elektryczności i o promieniach Roentgena, ćwiczenia praktyczne i naukę anatomii.

Z kolei sprzymierzeńcy Francji zwracają się do pani Curie z prośbą o pomoc. Od r. 1914 począwszy jedździ ona do szpitali belgijskich. W r. 1918 bada na prośbę rządu włoskiego zasoby Włuch północnych w zakresie rad promieniowatych. Nieco później rozpocznie szkolenie w swej pracowni dwudziestu żołnierzy armii amerykańskiej.

Huk armat, wiaściących zwycięstwo broni w 1918 r., zastał ją w pracowni w Paryżu.

Są to dni podwójnego zwycięstwa dla Marii. Jej ojczyzna, smutna Polską zrzuciła więzy półotrawionej niewoli. Przed oczyma Marii przesuwają się wizje dzieciennych lat, wspomnienia rozpaczywej walki z uciskiem upokorzeń, jakich doznawała w zetknięciu z rosyjskimi urzędnikami, marzeń o łubie dla Polski, w imię których chciała nawet poświęcić całe swoje przyszłe życie i miłość do Piotra Curie. Jej „marzenie patriotyczne“ stało się rzeczywistością!

Maria do brata Józefa Skłodowskiego, 31-go stycznia 1920 roku:

Oto my „urodzeni w niewoli, okuci w powiciu“ oglądamy to odbudowanie naszego kraju, o którym marzyliśmy, myśląc, że może dzieciom naszym los pozwoli chwili tej dożyć.

Ta radość wynagradza jej z nawiązką osobiste troski. A ma ich tyle! Wojna zdezorganizowała zupełnie jej pracę naukową, zabrała jej dużo siły i zdrowia zubożyła ją materialnie. Pieniądze, za które kupiła pożyczki, stopniały prawie zupełnie i Maria zastanawiając się nad przyszłością, nie może nie odczuwać troski. Ma

jar lat ponad pięćdziesiąt, jest niemal uboga.

Tradução
Quando estourou a guerra mundial em 1914, a polonesa Maria Curie Skłodowska esquece que a França é apenas uma patria de adoção e nem sequer pensa em reunir-se às filhas. Esquece a sua fragilidade e põe de lado os trabalhos científicos para só pensar numa coisa: servir à França. Nesse momento terrível sua intuição esplaner de novo.

Logo no começo da guerra conversa com a filha Irene sobre assunto serio.

O Governo pede aos particulares a entrega do ouro que possuem e logo emittir empréstimos, diz Maria a Irene. Eu vou dar o pouco que tenho — fundir minhas medallas científicas, que de nada me servem. Há mais. Por preguiça deixei o montante do segundo premio Nobel — que é tudo quanto temos — nos bancos de Estocolmo. Quero retirar o deposito para collocar em títulos dos empréstimos de guerra. A França tem necessidade dele. Mas não me iludo: esse dinheiro vai fatalmente reduzir-se a nada. Não cometerei uma semelhança „bê-tise“ entretanto, sem que você a approve.

Trocadas em francos as corizas sucucas dos bancos de Estocolmo, Marie os enpata em títulos de renda, „subscreções nacionais“, „contribuições voluntarias“... e lá se vai tudo, como ela o previra. E ao Banco de França apresenta o seu ouro. O funcionario que a recebe aceita as moedas de ouro mas recusa-se com indignação a mandar fundir as gloriosas medallas.

A falta de manipuladores especializados preocupa-a. Maria propõe ao governo a criação dum centro de ensino de radiologia — e logo reúne no Instituto uma vintena de alunos. O programa compreende lições teoricas sobre a electricidade e os raios X, exercicios praticos e anatomia.

Os aliados da França também apelam para Mne Curie. Desde 1914 que ela fez frequentes visitas aos hospitais belgas. Em 1918 desempenha uma missão no norte da Italia, onde estuda os recursos da zona em materias radioativas. Um ano depois acolhe em seu laboratorio uma vintena de soldados de exercito americano, que querem instruir-se nos segredos da Radioatividade.

Os tiros de canhão do armistício em Novembro de 1918 surpreendem-na no laboratorio em Paris.

Para Maria as vitorias da Guer-

ra foram duas, não uma. A trieste Polonia renasce das cinzas. Depois de seculo e meio de escuridão havia reconquistado a independencia.

A antiga Mlle Skłodowska teve a infancia oprimida e as lutas da mocidade. Não foi em vão que dissimulou outrora diante dos funcionarios do Izar; que secretamente se reuniu aos companheiros da Universidade Volante em pobres baiucas de Versovia; que ensinou a ler aos filhos dos campones de Szczuki... „O sonho patriótico“ ao qual por um triz não sacrificou a vocação — e também o amor de Pierre Curie — havia se transformado em realidade!

Maria a irmã Józef Skłodowski, dezembro de 1920:

E assim, nós, „nascidos na servidão, encadeados desde o berço“, nós assistimos à tão sonhada resurreição da nossa terra. Não contavamos alcançar esse momento, que talvez só a nossos filhos fosse reservado — e alcançamo-lo“.

Essa esperança consola Maria Curie das suas atropalhções pessoais. A guerra destruiu-lhe a saúde. O Jinheiro do premio Nobel derreteu-se como neve ao sol, Maria examina a situação. Está já com mais de cinquenta anos e pobre.

Z Kraju ize Świata

Cudy techniki

W tych dniach w jednym z portów francuskich spuszczone na wodę nowy pancernik [francuski „Jean Bart“, który, o pojemności 35 tys. ton, jest obok „Richelieu“ największym okrętem francuskim floty wojennej.

„Jean Bart“ posiada długość 242 m., szerokość 33 m., a zanurzenie 9,17 m.

Pancernik jest bardzo silnie uzbrojony. Na przedzie w dwóch wieżach posiada 8 armat 380 mm., a poza tym w 5 wieżach po 3 armaty 152 mm., 6 podwójnych armat przeciwlotniczych 37 mm. i 6 potrojonych karabinów maszynowych 13,2 mm.

Główne wieże mogą wystrzelić w minutę 24 pociski, każdy o wadze 900 kg., na odległość 40 km.

Motory pancernika posiadają siłę 150 tys. k. m., zapewniających okrętom szybkość do 60 km. na godzinę. Dodać należy, że pancernik posiada tylko jeden wielki komin.

Załoga pancernika składać się będzie z 70 oficerów i 1600 marynarzy. Na okręcie znajdują się nowoczesne urządzenia do przechowania żywności, mogące m. in. pomieścić 60 ton świeżych jarzyn, 40 ton mięsa, 50 ton maki i 70 tys. litrów wina.

Do wykonania pancernika trzeba ogółem 10 milionów dniówek, czyli podobny okręt zapewnią pracę 10 tys. robotników na przeciąg 4-6 lat.

Nestes dias num do portos franceses foi lançado ao mar o novo encouraçado frances „Jean Bart“, de 35 mil de toneladas, que junto ao lado de encouraçado „Richelieu“ é o maior navio da frota de guerra francesa.

„Jean Bart“ mede 242 metros de comprimento, 33 metros de largura, e desloca 9,7 metros de profundidade. O encouraçado é muito poderosamente armado. Na proa em duas torres possue 8 canhoes de 380 mm. de calibre e além disso em 5 torres tres canhoes em cada uma de 152 m.m. de calibre, 6 canhoes antiaereos dobrados de 37 mm. e 6 metralhadoras triplices de 13 mm. As torres principais podem disparar num minuto 24 obuzes, cada um de 900 quilos de peso, na distancia de 40 km.

Os motores do encouraçado estão dotados de força de 150 mil de cavalos mecanicos, que lhe proporcionam a velocidade de 60 km. por hora. E' preciso acrescentar, que o encouraçado possue uma sd chamine bastante grande. A tripulação do encouraçado compor-se-á de 70 oficiais e 1600 marinheiros. No navio

Do Paiz e do Mundo

Maravilhas da tecnica

acham-se aparelhamentos modernos para conservar alimentos, podendo guardar entre outros 60 toneladas de legumes verdes, 40 ton. de carne, 50 ton. de farinha, e 70 mil litros de vinho. Para a construção de um tal navio foi preciso 10 milhoes de dias de trabalho sendo que um tal navio proporciona trabalho a 10 mil operarios durante quatro anos.

W Chinach Na China

W ubiegłym tygodniu wojska chińskie zajęły miasto Kaiteng, stolicę prowincji Honan. Straty japońskie są wysokie. Padło 96 oficerów japońskich i 1,800 żołnierzy. Błyskawicznie ten atak przeprowadziła dwuzię generała chińskiego Ciang-Szeng-Ming. Wszystkie japońskie składy wojenne zostały zniszczone i podpalone. Nad murami miasta powiewa narodowy sztandar chiński.

Semana passada, as tropas chinesas occuparam a cidade de Kaiteng, capital de Honan. As perdas japonesas são elevadas. Foram mortos 96 officiaes e 1,800 soldados japonezes. Este ataque fulminante foi effectuado pela divisão do general chinês Ciang-Cheng-Ming. Todos os depositos de guerra dos japonezes foram destruidos e incendiados. Sobre os muros da cidade flucta a bandeira nacional china.

Zdenko Gayer

Dnia 28. 4 zmarł w Kurytybie śp. Zdenko Gayer, znany pionier rolniczy w Paranie. Liczył 68 lat wieku, pochodził z Przerowa na Morawach, gdzie już w młodym wieku położył zasługi w dziedzinie rolniczej. Stamtąd przeniósł się do Polski i tu był dyrektorem szkół rolniczych w Gołoczyźnie i Sokolówku. Gayerowo w Arankarii. Wprowadził w życie selekcję zbóż, ziemniaków itd., miał wysokie uznanie u rządu. Był pionierem uprawy pszenicy, miał wzięcie wśród kolonistów, którym służył przykładem i swą wiedzą rolniczą.

Pogrzeb odbył się dnia 29 kwietnia w Arankarii. Sp. Zmarły pozostawił po sobie w smutku trzech synów, dwie córki, licznych wnuków oraz braci.

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie i zechcieli służyć nam w przyszłości, składamy nasze serdeczne podziękowanie.

RODZINA GAYERÓW

Anglia chce kupić drzewo z Parany

A Inglaterra quer comprar madeira do Parana

Dziennik „Diário da Tarde“ donosi: Anglia poleca jednemu ze swych banków, który posiada agencję w Kurytybie, aby sprawdził warunki wywozu drzewa, znajdujące się w porcie Paranaguá. Zarządzenie to świadczy o zainteresowaniu, jakie Anglii mają dla naszego produktu, i zdaje się, że są oni zdecydowani do kupna oraz przewiezienia drzewa własnymi statkami.

A Inglaterra determinou a um banco de sua nacionalidade, com agencia nesta cidade a verificação das condições de paradas de madeira existentes no porto de Paranaguá. Essa providencia denota o interesse daquela nação pelo nosso grande produto, parecendo estar ela disposta a adquirir e transportar em sua frota as compras fechadas.

Ryz Arroz

Jedna z firm w Barcelonie, Hiszpania zamierza nabyć w Brazylii milion worków ryżu i rokowania wstępne w tej sprawie zostały już rozpoczęte. Sprzedaż zostanie dokonana za pośrednictwem rynku w Londynie.

Uma firma de Barcelona, Espanha, deseja adquirir no Brasil 1.000.000 de saccos de arroz ja se achando entabuladas as negociações nesse sentido. A venda será effectuada por intermédio da praça de Londres.

Święta Feriados

Dzień 1-szy maja, to święto brazylijskie, poświęcone pracy. Dzień 3-ci maja jest świętem polskim, poświęconym Konstytucji Polskiej z 1791 r.

O dia 1 de maio é feriado nacional consagrado ao trabalho, 3 de maio, aniversario da promulgação da constituição de 1791, feriado polonês.

Sluchowisko w P. Alegre

Riograndedski Komitet Pomocy dla Ofiar wojny w Polsce, działający w ramach Brazylijskiego Czerwonego Krzyża nada przez stację „Difusora“ dnia 3.5 o godz. 10-tej wieczór dobrze przygotowane sluchowisko z muzyką i przemówieniami. Warto nastawić głośniki.

O Comité Riograndedse pró vitimas de guerra na Polonia filial da Cruz Vermelha Brasileira, irradiara no dia 3 de maio as 10 horas da noite pela onda da estação „Difusora“ um programa de musicas e palestras Sintonzem pois a „Difusora“.

Rodacy chorzy

Wasze zdrowie ma pełno niespodzianek!
Źródło zdrowia — Lekarstwo **Carminativo Plazuka** z ziół i korzeni leczniczych; szybko działające na choroby żołądka, kiszek i wątroby. Również na ból lub zawrót głowy, kolki, wymioty, brak apetytu i ogólne zaburzenia w organach trawiennych. Sprzedaje się w aptekach i składach aptecznych.
Cz. postal. 1043 — S. Paulo
Potrzebuje się reprezentantów w interieurze.

Uwaga

Rolnicy z Okolic São Mateus
Nowocześnie urządzony młyn parowy WALDEMIRA TOMASCHECKA Szybko i dokładnie wykonuje przemianę każdego zboża: na rafkę i pył. Niema żadnych odliczeń na rozkarcz. Nie zdejmuję się „ozubków“. Przekonajcie się osobiście. Tamże możecie sprzedać każdą ilość pszenicy po najlepszych cenach.

Z Kalendarza niemieckiego

De um almanaque alemão

Kalendarze drukuje się na wielo miesięcy przed końcem roku. Tym się tłumaczy, że czytelnicy jednego z bardzo rozpowszechnionych w Niemczech kalendarzy na rok 1940 niezbyt mądre robią miny, gdy treść zawartych w kalendarzu niektórych „głębokich myśli“ porównują z rzeczywistością.

W kalendarzu tym pod datą 10-go stycznia 1940 r. można czytać: „Nikt z pośród nas nie myśli o wojnie z Polską w sprawie korytarza — Adolf Hitler“.

Nieco wcześniej, pod datą 3 stycznia taka jest zawarta „głęboka myśl“, której autorem jest Hitler: „Komunizm jest spokojem śniერი narodu — typowym agentem zniszczenia. — Adolf Hitler“.

Świętną acz mimowolną krytyką hitleryzmu zamieszcza kalendarz pod datą 19 stycznia, przytaczając następujące powiedzenie poety Schillera: „Cóż może uczynić z ludźmi, których dusze podobne są do zegarów? Jak mogą stawić im pytania jeżeli z góry wiem, co mi odpowiedzą, lub jak do nich mówić, kiedy nie mają odwagi posiadania innego zdania niż ja?“

Czytelnik kalendarza niemieckiego ma naprawdę nad czem się zastanowić.

Tradução

Os almanagues são imprinidos já á varios meses antes do fim do ano. E é justamente com isso que se explica por que os leitores de um dos almanagues para 1940 muito difundião na Alemanha, fazem uma „cara“ pouco inteligente ao comparar o conteúdo dos „pensamentos profundos“ que o mesmo encerra, com a realidade.

Com efeito, nesse almanaque, debaixo da data de 10 de janeiro pode se ler: „Ninguem de nós pensa em guerra com a Polonia por causa do „Coredor“ — Adolf Hitler“.

Um pouco antes, debaixo da data de 3 de janeiro encontramos um „pensamento profundo“ e cujo autor nesse estilo é Hitler: „O comunismo é a serenidade da morte da nação — o tipico agente da destruição. — Adolf Hitler“.

Sob a data de 19 de janeiro apresenta uma interessante crítica do regime. É claro, involuntaria. Lemos o seguinte dizer do poeta Schiller: „Que posso fazer com homens cujas almas são parecidas com relógio? Como poderei fazer lhes perguntas si ja de antmão sei o que me responderão ou como falar-lhes si não possuem a coragem de ter opinão, diferente da minha? O leitor do almanaque alemão tem deveras assunto para pensar.“

Biurow Adwokackie

Dr. Antoni Firakowski
Rua Silva Jardim 1212
Vasco J. Taborda
Szczepan Stasiak
Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze. Naturalizacje i inventarze. Udziela się informacyj w sprawach wojkowych. Odbiór pieniędzy w urzędach publicznych. Przyjmuje się sprawy z interieuru i udziela się informacyj listownie.
RUA 15 DE NOVEMBRO, 52 — 1 andar
od 9-11 i od 2-6

OGŁOSZENIE

Two Polskie im. Józefa Pilsudskiego w S. Paulo
AV. DO ESTADO, 1855

W dniu 5 maja b. r. odbędzie się w lokalu Towarzystwa **AKADEMIA** ku uczczeniu Rocznicy Konstytucji 3 Maja. Po Akademii zespół teatralny wystawi komedię Henryka Sienkiewicza **„Zagłoba swatem“**

OSOBY

Zosia	Lola Ziolkiewiczówna
Zaremba	Roman Oksza
Zagłoba	Marian Szankowski
Cyprian	Marian „Eddy“
Oliwiusz (ojciec Zosi)	Edward Czerwotka
Weronika (ciotka Zosi)	Kazimiera Pardollowa
Marianna (ciotka Zosi)	Alcja Muchówna
Tatar	Władysław Mackiewicz

Reżyseruje: Edward Czerwotka
Dochód z przedstawienia przeznacza się na pomoc ofiarom wojny w Polsce.
Początek: god. 4 pp.

NAJWIĘSZE ODKRYCIE dla Kobiety

FLUXO-SEDATINA
(REGULATOR WIENA)

Kobieta nie będzie wylec cierpliwą
W 2 godzinach ustają kolki maciczne.

Środek zastosowywuje się przy utawach, bólach perodycznych, po porodzie, krwiawieniu itd.

Środek uleokajający i wzmacniający.

FLUXO-SEDATINA jest zalecana przez 10.000 z górą lekarzy.
FLUXO-SEDATINA znajduje się wszędzie do nabycia.

Drukarnia „Baltica“ w S. Paulo

Wykonuje druki we wszystkich językach
Bilety wizytowe, handlowe, listy i ko, perty firmowe, blankiety, cyrkularze, plakaty zaproszenia ślubne, katalogi, wogóle wszelkiego rodzaju druk. Pozamiejscowym wysła próbki druków za nadesłaniem na koszt ta preisyki. Adresować: **TIPOGRAFIA BALITICA Alexandre Bumbliis Rua Joac Theodoro, 194 — SÃO PAULO** Tel. 4-8326

Pierwszorządny w S. Paulo

Zakład Krawiecki
Wykonuje garnitury męskie z największą dokładnością podług wymagań nowoczesnej estetyki **Wincenty Pozerski** Rua Visc Rio Branco, 782 róg Rua Duque de Caxias TELEFON 4-4677 (8-41)

CUKIERNIA POLSKA „MAZURKA“
F. SZANKOWSKA & SYN
S. PAULO, ul. Sebastião Perara, 116 (Sta Cecilia) Tel 5-5403
Specjalności: **Pączki warszawskie, lody wysmękante**
Przyjmuje zamówienia na wszelkie uroczystości.
Wysyła do domów (28-40)

PETROLINA MINANCORA

Niezawodna przy łupiezu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je. **Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych**
We wszystkich aptekach i drogeriach
Wyrób Lab. „Minancora“ w Joinville

Pierwszy w S. Paulo polski Skład mebli używanych
SPRZEDAŻ I KUPNO
Zadowolenie kupującego w wielkim wyborze; staranne wykończenie i racjonalna cena **Edward Łudkiewicz** Rua Monsenhor de Andrade, 235 Blisko kościoła Braz—S. Paulo

BOL
Jedynym środkiem dla uśmierzenia go jest **UŻYCIE BALSAMU STA. HELENA**

Uwaga dla chcących nabyć ziemie lub inne przedsiębiorstwo — Nie poszukujcie takowych na starych koloniach, ani też w puszczech odległych lecz przyjeździe do Iraty i udajcie się wprost pod moim adresem, ponieważ mam liczne gospodarstwa na sprzedaż, począwszy od 3 alkrów do 80, z budowlą lub bez. Mam też w mieście kilka domów i dwie kuznie w mieście i poza miastem. Informacje i furmanka na miejscu. — **IRATY, Lagoa Parana. — EDWARD KLEPA.**

Uwaga
Zadajcie ty marki w W sli nie o wproś Stanisł ZAKŁAD Contenc KUR SE OLA D Gimnazjum

Uwaga
Do pracy
lecam War
wyrobu, z
wyróbową
Ostrza do
wozów, M
Zadajcie ty
marki w W
sli nie o
wproś
Stanisł
ZAKŁAD
Contenc
KUR
SE
OLA D
Gimnazjum

— To się stało... za jej zgodą? —
Walczka rzekła odśmiechnięta.
— Przecież ona nie wie, że to ja kuter pro...
— Kanał! — ryknął Smulski. Zwinął palec w kciuk twardy jak kamień, cały swój gniew, oburzenie, pogardę włożył w ten jeden, jedyny cios, wyjelował błąkawiczenie w sam środek czerwoniej, rozemłanej żęby i uderył. Odwróciwszy się już z progi, ujrzał do drugiej strony balasek wysoko zadarte nogi pijaka.

— To się nazywa „nokalt”, — mruknął z nieznanym Makolągwa: — Khol mu kłamał jak amen w pacierzu, ale drań zasłizył sobie ucztwie!
Tego samego zdania był i kolega, któremu równieź kłopotował „knock-out”, godny mistrza ringu, i który miał także wyrobiony sad o Pawle Walczku. To też kiedy Makolągwa, sympatyjący go szczerze z bosmatem, oświadczył z naciskiem, że „nie widział”, odparł z rodnie:

— Ja też nie nie widziałem, jak się to stało. Akurat stałem odwrócony od nich. Był pijany, mu-siał się sam przewrócić.
Uzgodniwszy w ten sposób swoje stanowisko w sprawie Walczka contra Smulski o „lek-kie uszkodzenie ciała”, zabrali się do cucenia zemdłonego...
W dwie minuty później Leski w towarzysztwie komendanta posterunku i Makolągwy oraz jeszcze jednego policjanta spieszył już do portu. Dzięki

— 178 —

— Ja też nie nie widziałem, jak się to stało. Akurat stałem odwrócony od nich. Był pijany, mu-siał się sam przewrócić.
Uzgodniwszy w ten sposób swoje stanowisko w sprawie Walczka contra Smulski o „lek-kie uszkodzenie ciała”, zabrali się do cucenia zemdłonego...
W dwie minuty później Leski w towarzysztwie komendanta posterunku i Makolągwy oraz jeszcze jednego policjanta spieszył już do portu. Dzięki

— Ja też nie nie widziałem, jak się to stało. Akurat stałem odwrócony od nich. Był pijany, mu-siał się sam przewrócić.
Uzgodniwszy w ten sposób swoje stanowisko w sprawie Walczka contra Smulski o „lek-kie uszkodzenie ciała”, zabrali się do cucenia zemdłonego...
W dwie minuty później Leski w towarzysztwie komendanta posterunku i Makolągwy oraz jeszcze jednego policjanta spieszył już do portu. Dzięki

— Ja też nie nie widziałem, jak się to stało. Akurat stałem odwrócony od nich. Był pijany, mu-siał się sam przewrócić.
Uzgodniwszy w ten sposób swoje stanowisko w sprawie Walczka contra Smulski o „lek-kie uszkodzenie ciała”, zabrali się do cucenia zemdłonego...
W dwie minuty później Leski w towarzysztwie komendanta posterunku i Makolągwy oraz jeszcze jednego policjanta spieszył już do portu. Dzięki

IIIIX

— 182 —

— Dwanaście mil możemy wyciągnąć — rzekł z dumą komendant posterunku; — kiedy zwykły kuter rybacki robi pięć do ośmiu.

— Tak, ale tamci mają prawie godzinę „for”. Ciężki handicap, — odparł posterunkowy Makolągwa, największy sportsman helski.

Leski nic nie rzekł, tylko w skupieniu modlił się żarliwie, zaś Witold Smulski oparty o maszt, wpijał się wzrokiem w mro- lub naprzemian spojierał na niebo, zakryte chmurami i badał kierunek kapryśnego wiatru.

— Przydałoby się trochę księżycy eo? Bo jak ten drób plynie bez latarki na maszcie, to go możemy szukać długo.

Smulski spojrział tęnym wzrokiem.

— Wiatr oczyści niebo, — odparł po chwili; — ale to nie nastąpi wcześniej, jak za dobre dwie godziny, albo i później.

— To źle — wtrącił komendant: — nie zapominajcie, panowie, że nie wolno nam się zapuszczać na wody przybrzeżne Wolnego Miasta Gdańska... Jeżeli przestępcy nie dopędzimy na wysokości Orłowa... no, powiedzmy, Kolebek, to trzeba będzie zawrócić.

— Wówczas, — odparł Smulski głosem, w którym drgała dzika zawziętość; — wówczas wy-sadzicie mnie na brzeg w Orłowie, a ja już łotra dopadnę, choćby w piekle!

— 179 —

przypadkowi zdobyli pewną wskazówkę, dotyczącą kierunku, w jakim kuter Owsika wyruszył na morze. Informacji tej dostarczył im ów policjant z Pucka, który po wielogodzinnym wiosłowaniu, zdrzemnął się na kieżle, w rogu biura komendanta i tam spał smacznie, niezauważony przez nikogo, póki go głośne okrzyki Leskiego nie wyrwały z objęcia Morfeusza. Posłyszawszy, że chodzi o ustalenie drogi jakiegoś kutra, który w nocy portshelski opuścił, wmieszał się do rozmowy... Owszem, on widział ten kuter. Spotkał go w odległości jakich dwustu metrów od brzegu. Kierował się wprost na Sopoty...

— Rozumiem, — mruknął wtedy komendant, przypasując „orez” do boku. — Do Niemiec wracać nie może, bo stamtąd właśnie uciekł, u nas także zaczęła mu się ziemia palić pod stopami, więc wybrał Wolne Masto.

— Ale Gdańsk go musi wydać naszym władzom.

— O ile taki szczerwany łotr będzie na to czekał. Mało to różnych statków zawija do Gdańska?

— Dzięki Polsce, — wtrącił komendant trafnie, — bo wiadomo przecież, że tylko Polsce zawdzięcza Gdańsk swój obecny rozkwit, a niegdyś stał coś na ósmym miejscu wśród portów niemieckich...

Leski, gnany strasliwą trwogą o los córki, którą po tylu latach odnalazł, a teraz mógł stracić bezpowrotnie, biegł jak gdyby mu połowę lat ubyło i niebawem pozostawił za sobą w tyle dwóch po-

— A bo mi Karol... dał sto kłociszów... odstępnem. —
Cały świat za wrował Witoldowi przed oczami. —
Dopiero po dłuższej chwili zdolał wykrztusić:
— A potem trza wiać, i szybko, i daleko, —
— A gdzie Jaga? — wrzasnął, wpijając się oczami.
— W tym samym czasie Witold Smulski brał na
spytki Walczaka, gdyż wreszcie udało się policjan-
tom przytłoczyć opierającego się awanturnika.
— Walczak poznał go dość szybko i namiechnął
się ironicznie.
— Szerszszarowanie, panie bosmat, — wybe-
kotał: — A dziewczyna tutaj... poszechała...
— Z kim? Dokąd? Tyś z nią miał jechać, to
trzy! —
— Tyko zadne: jotrze... Pasażnie posteroonko-
wy, ten czooowitek mi ubliża. — Walczak już wal-
czył z czkawką.
— Paweł! — syknął Smulski przez zacisnięte
zęby. — Nie wyprowadzaj mnie z równowagi!... Nie
ręczę za siebie!... Diabeł nie towarzyszy Jadze,
skoro się o to prosiła?
Płak parsknął mu w twarz cynicznym śmie-
chem.
— A bo mi Karol... dał sto kłociszów... odstępnem.

— 177 —

licjantów, jakkolwiek ci byli znacznie młodsi od niego. Tuż za kościołem ewangelickim zbliżył się w ciemnościach z kimś, co z równym pośpiechem pędził z głównego molo w stronę poczty.

— Uwóżaj, warłacie!

— Psiakrew! — Dwa okrzyki zabrzmiały równocześnie.

Po głosie poznali się nawzajem. Smulski, który wcześniej opuścił posterunek P. P. zdążył już obleciec przystań i stwierdził ze zgrozą, że motorówki, którą przyjechali z Jastarni, niema. Chciał nią dopłynąć pod „Polonię“ i prosić komandora, aby jej użył do pościgu za zbrodniarzem.

— Zatem musimy go ścigać pierwszym lepszym kutrem.

Smulski nie uważał tej drogi za odpowiednią. Ileż to czasu musieliby zmitrężyć, zanim któryś z rybaków się zbierze, zanim swój mały stateczek do wyjścia na morze przygotuje, a niech mu jeszcze benzyny zabraknie, jak temu policjantowi, który dziś z Pucka jechał przeszło siedem godzin! A co najważniejsze, wszystkie kutry posiadają mniej więcej takie same silniki, taką samą maksymalną szybkość; jeżeli więc Rzepa wyruszył stąd o trzy kwadransy wcześniej, to żaden kuter nie naśpędzi go przed Gdańskiem...

— Więc co? Co robić? Czekać tu z założonymi rękami na cud? A tam, bezbronna dziewczyna sama na sam z takim zbrodniarzem, nordercą... ob, — jęczał, wylamując sobie ręce.

— 180 —

Po krótkim wahaniu, spowodowanym tylko strachem o własną skórę, wyrok śmierci na Jagę został wydany definitywnie.
— A potem trza wiać, i szybko, i daleko, —
— A gdzie Jaga? — wrzasnął, wpijając się oczami.
— W tym samym czasie Witold Smulski brał na
spytki Walczaka, gdyż wreszcie udało się policjan-
tom przytłoczyć opierającego się awanturnika.
— Walczak poznał go dość szybko i namiechnął
się ironicznie.
— Szerszszarowanie, panie bosmat, — wybe-
kotał: — A dziewczyna tutaj... poszechała...
— Z kim? Dokąd? Tyś z nią miał jechać, to
trzy! —
— Tyko zadne: jotrze... Pasażnie posteroonko-
wy, ten czooowitek mi ubliża. — Walczak już wal-
czył z czkawką.
— Paweł! — syknął Smulski przez zacisnięte
zęby. — Nie wyprowadzaj mnie z równowagi!... Nie
ręczę za siebie!... Diabeł nie towarzyszy Jadze,
skoro się o to prosiła?
Płak parsknął mu w twarz cynicznym śmie-
chem.
— A bo mi Karol... dał sto kłociszów... odstępnem.

— 184 —

— Pozostało nam tylko: telefonować do Gdyni, aby stamtąd wysłali natychmiast kilka kutrów i zastąpili na morzu drogę uciekającemu przestępcy — odparł Smulski.

— Ta jaki przestępca? — zapiał w ciemnościach wysoki tenor, którego właściciel musiał być niewątpliwie lwowianinem.

— Ah, to pan, — ucieszył się bosmat, poznając od razu kierownika poczty. Zaledwie jednak zaczął wyluszczać o co chodzi, posłyszał nową wieściobową:

— Połączenie telefoniczne przerwane... W czasie manewrów samolot zerwał kilka przewodów.

— Boże! — zawołał Leski przejmującym głosem: — Czy na to pozwoliłeś mi odnaleźć stracone dziecko, by tegoż dnia je...
— Panie Leski!...

— Cicho, to komendant.

— Panie Leski, szkoda każdej minuty!...

— Wszystko stracone! — odpowiedział złamany człowiek.

Bosmat Smulski podbiegł do komendanta po sterunku, zamienił z nim kilka słów i wydał okrzyk radości.

— Tadeusz, prędko, prędko, — krzyknął: — Będziemy lotra ścigali motorówką policyjną.

Trzy minuty później duży, szybkobieżny kuter motorowy, należący do posterunku P. P. w Helu wyruszył z portu, a łoskot jego potężnego silnika rozlegał się daleko po uśpienym miasteczku.

— 181 —

Uwaga Kolonisci

Do pracy w gospodarstwie polecam Wam narzędzia mego wyrobu, znane już szeroko i wypróbowane najlepiej jakośi

Ostrza do plugów, Hamulce do wozów, Młocarnie do prostej słomy

Żądacie tych wyrobów mojej marki w Waszych sklepach. Jeśli nie otrzymacie, piszcie wprost pod adresem:

Stanisław Szczyplik
ZAKŁAD MECHANICZNY
Contenda via Guajuvira
PARANA

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH

Gimnazjum „Novo Atheneu” współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarło z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie.

„NOVO ATHENEU”
R. Aquidabam, 278 — Telefon 378

DENTYSTYCI

Dyplomowany Lekarz Dentysta
J. Furmaniak
SCHMIDTINGEROWA

Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, uprawianie sztucznych zębów, szcęk i t. d.

Avenida Jayme Reis, 216
Przyjmuje od godz. 8-12 i od 1-5 popoł.

DYPLOMOWANY LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski

posiadający dłużejletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Emiliano Peretta 670
Kurytyba — Parana

Maria Kryńska

Dyplomowany Lekarz-dentysta

przyjmuje od 1 do 6 pop.

Ul. Emano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA“

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pasty, gumowych, pomadek i t. d.

Miętki malinowe, kokosowe, mętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne, gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszam się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najlepszymi i najlepszymi w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki!

„A BRANDINA“
Specjalność fabryki:

Jaja cukrowe
BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado 3000
Curytyba - Telefon, 1423 - Parana

UŻYWANY OFEĆNIEJ W WOJSKU

ELIXIR „914“

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.) — Krew czystą, wolną po wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2.) — Zniknięcie przyszczoł, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc.
- 3.) — Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4.) — Zniknięcie objawów syfilistycznego i wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
- 5.) — Ojłdek i kieszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914“ nie atakuje ojłdka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i syfilistycznych.

PODWOJNE FLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914“ a kosztuje 50 proc. mniej niż dwie zwykłe flaszki.

NIE ROB DOŚWIADCZEN!

JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYścić KREW UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA

Farmaceuty chemika — JOAO DA SILVA SILVEIRA

Pokonuje SYFILIS we wszystkich okresach WYRZUTY, RANY WOGOLE, REUMATYZM, ICZEMY.

Zalecany przez najlepszych lekarzy

Dr. M. Matiskei

ADVOCADO

Spadki
Pomiary sądowe
Wypadki przy pracy — Obrona
Malet

Curytyba

LEKARZE

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna
Leczenie żylaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analiz.

KONSULTORIUM: Praca Tiradentes, 322. Od 10 do 12 i od 3 do 6 godz
MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879
Telefon 1036.

Dr E. Tempki
LEKARZ

Pierwszy asystent 2-go oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parańskiego. Były hospitant Szpitala polskich. Specjalności: choroby serca i płuc. Klinika ogólna Choroby skórne Leczenie ran i żylaków przez najnowsze metody.

Konsultorium: — Farmacia Gusira tel. 675 rua Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — Av. Silva Jardim nr. 285 Tel. 677.

Przyjmuje wezwania w dzień i w nocy

Dr. JANINA WĄTROBIANKA

CHOROBY DZIECIECIE I KOBIECE

— PORODY —

KLINIKA OGOLNA

— WYJAZDY NA KOLONJE —

Konsultorium i rezydencja:
MARECHAL MALLET

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich Internista w Szpitalu Ewangelickiego oraz Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultrafioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rozdzielnej jajników, wrzodów, pęcherza nerek, żółtaka, płuc, gruźlicę, wazotroby, t. d.

Konsultorium: Praca Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa) Rezydencja: Praca Senador Coréis, 4

Dr. Carlos Heller

z praktyką w szpitalach w Hamburgu Paryżu i Wiedniu. Szef kliniki ginekologicznej fakultetu medycyny.

Klinika medyczna. — Choroby pierśsiowe, skórne, piciowe. — Promienie ultrafioletowe.

Konsultorium: — Farmacia Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do 13,30 i 4 do 6. — Farmacia da Ordem 11 Praca da Ordem od 9 do 10.

Telefony: Konsultorium 875 Mieszkanie 424

DR. M. ISAACSON

Professor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżiętermia. Promienie ultrafioletowe

Konsultorium: Praca Zacharias, 62 2-gie piętro. Tel. 1168. Rezydencja Rua Bruno Figueira, 110 (Batel)

DR. A. POLAN KOSSOBUDZKI

Były asystent II Kliniki Chirurgicznej Univ. J. P. Warszawa. Lekarz Sta Casa de Misericordia.

Klinika medyczno-chirurgiczna
Chirurgia Ogólna

Ortopedia (zniekształcenie, wady fizyczne, wróżone lub nabyte)

Traumatologia (złamania, zwichnięcia, kontuzje, rany itp.)

KONSULTORIUM: Farmacia Brasil (Pr. Tiradentes 390)
Od 4 do 6-tej pot.
REZYDENCJA: Visc. Rio Branco 1197. Telefon 2669.

Dr. Luiz Schnirman

B. internista zakładu położniczego kliniki Uniwersytetu Parańskiego.

Choroby wewnętrzne: serce, płuca, wątroba, nerki, żółtaczka itd. Choroby kobiece. Hemoroidy, wrzody bez operacji. Drogi moczowe. Operacje. Szybkie leczenie dla chorych z interioru. Na zawołanie wyjeżdża do chorych.

Konsultorium: Edificio Taça, plac Generoso Marques, 20. 1 piętro, sale 3 i 4, telefon 2554. Od 10 do 11 i 3,30 do 6,30.
Mieszkanie: ul. 24 de Maio, 80. Telefon 1553.

Nauka Kroju

Praktyczny podręcznik Heleny Gryzełko z modelami i objaśnieniami. Dział bielizy i krawiecki. — Książka bardzo użyteczna w każdym domu.

cena 4\$000

BOLE GŁOWY —

usuwają natychmiast polskie proszki „KOGUTEK” (MIGRENO - NERVOSIN)

Emiliano Abrão Seleme—Av. João Pessoa, 71—1. and.—Curitiba

PALACE HOTEL

KURYTYBA

Rua Barão do Rio Branco 62
Telefony 989 i 990
Caixa postal 469

70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALL I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA

Auta na stacji do dy-spozycji dla gości

Właściciel:
Marcin Jaruga

ZAKŁAD MECHANICZNY

Kupno i sprzedaż oraz reperacja i rekonstrukcja używanych maszyn do pisania, kalkulowania i kas rejestracyjnych.

Reprezentacja — skład części do maszyn
JOSE LOPES
Travessa Marumbi, 26 — Telefon 1554 — Kurytyba

„PREDILETA“

Jeden typ --- specjalny

— NAJLEPSZA MĄKA PSZENNA —

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE:

LATTES & Cia

Caixa postal, 25 Telefon 7-2-2
UL. M. AL. DEODORO 23 CURITIBA

LYCĄTOR URZĘDOWY STANU PARANA

FRANKLIN SOARES JUNIOR

Rua Mar. Deodoro nr. 396

Biuro otwarte o 9 do 11 i pół z rana oraz od 13 do 18 po poł. Przyjmujemy do sprzedaży na licytacji: towary, tkaniny, płótna, drobniagły, maszyny narzędzia do domowego użytku, radio, biżuterię zegarki, żelazo, wszelkie narzędzia, automobile, książki, meble pianorowe i imbuzjowe,

Poniżej ceny sprzedaży meble jedynie CASA DAVID

Ładne meble w polskim stylu Postanowiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż. Ujrzenie, to znaczący i wierzytelny przyzwoły do CASA DAVID, zanim kupicie gdzie indziej

Meble — Tyko CASA DAVID Uwazajcie, sklad na 4 drzwi. Many też maszyny do szycia

CASA DAVID

Rua S. Francisco nr 322 — Telefon 1-6-1-7

Naturalizacje

Sprawy spadkowe, ściąganie należności Legalizacja obcokrajowców (Książeczki tożsamości na zasadzie nowej ustawy)

Ceny umarkowane. Przyjmuje się zlecenia z interioru.

DR J. GELBERT
BIURO Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurytyba

Zawiadamiam Szan. pp Kupców w mieście i interiorze oraz wędrownych sprzedawców (ambulantes), że w swojej Fabryce Krawatów znajdujemy wielki wybór w gotowym zapasie. Modne kolory. Taniej niż w S. Paulo.

Zamówienia z interioru wykonujemy natychmiast.

FABRICA DE GRAVATAS ELEGANCIA

CH. Taiguemblum

Rua Visc. Guarapuava nr. 2316, esq. Dez. Motta --- Kurytyba

UWAGA, Sz. Rodacy!

Jeżeli jedziesz samochodem z Kurytyby do S. Paulo lub z S. Paulo do Kurytyby—wstęp na smaczny obiad do nas

Hotel do Comercio

w Capão Bonito

Hotel znajduje się naprzeciw kościoła. Tu zjesz dobry obiad i wypiszesz się dobrze. Hotel prowadzi właściciel wraz z rodziną. Obsługa pierwszorzędna.

Józef Kamiński, właściciel

Dla hodowców koni

Oddział weterynarii przy LABORATORIOS RAUL LEITE S/A ma następujące środki lecznicze, niezbędne dla koni:

Sześciopłuka — prewencyjna i bakteriobójcza przy katarze i zapaleniu.

Sudorol — przy zapłataniu.

Sedecol — przy kolkach.

Sedos — przy odparzeniach.

Sarnopan — przeciw świerzbie.

Tripanos — przeciw chorobom w drogach moczowych.

Tonos — środek wzmacniający, zastrzyk.

Vermifugos — przeciw robakom.

Pentaformiato — środek wzmacniający, dodawany do paszy.

Coloidocalele — przy spuchnięciu pyska i rachityzmie.

Polivitamins — na wzrost i zdolność reprodukcyjną.

Toxoido Tatanico — przeciw żółci.

Laboratorios Raul Leite S/A. Adres w Rio: Praca 15 de Novembro 22, 1 a. Adres w Kurytybie: rua Mons. Celso, 219

Biuro Porad Prawnych

Dr. Bronisław Ostoja Roguski
Dr. Jan Radziński

ADWOKACI

Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje Przyjmuje pełnomocnictwa do zatwierdzenia wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych

PRZYJMUJE SIĘ TAKŻE STANOWY Z INTERIORU
Przy biurze — Tomasz urzędowy

Biuro—Praca Tiradentes, 509, 2-a piętro Od 9—1— i od 3—6

BIURO ADWOKACKIE

DR. LUDWIK WOLSKI

U. da Victoria — Porto União Parana

Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, spadkowe i robotnicze.

LAS

Ziemia na małą fazendę, a to 3 duże szaki przy nowo zrobionej drodze de Serra Esperança, tylko 5 km. od koles, kilometr 457 linha Sul. Sprzedam 160 alkrów po 150 mlr. na dobrych warunkach. Ziemia dziewicza, najeżdżenie do sadzenia i pastwisk dla wydra oraz hodowli świń. Wysokie położenie, dobre wody, piękny widoki. Są miejsca bez mrozów, co można wykorzystać do stosownych plantacji. — Odległość od stacji Paulo Frontin 12 km., od Dorizontu również 12 km., Informacji udzieli **Hieronim Filipini** w DORIZONIE albo **Roman Paul** w MARECHAL MALLET. — Papiery własności gwarantowane.

LEN LEN LEN

„SOFITEX“

w Cruz Machado i Marechal Mallet

Fabryka kupuje za gotówkę po najlepszych cenach wszelkie ilości słomy i nasienia lnu

Dostarcza nasiona selekcyjne

Udziela informacji bezinteresownie.

160 alkrów ziemi uprawnej i her-walu w mun. Palmer-ra na sprzedaż. Fazenda leży nad droga samochodową Kurytyba — Iraty. Także sprzedaje częściami. Informa-cji udzieli „Gazeta Polska“.

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formula niemiecka)

Jedynie lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arsenik i t. d.

Po 20 dniach użycia zauwa-ża się:

1. Ogólny powrót sił i zwę-kśnienie apetytu.
2. Całkowite i niknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowo-ści.
3. Ustąpienie depresji nerwo-wej i wychudzenia u pici obija
4. Nahrante na ciele wagi 1-3 kil.

SANGUENOL JEST WIEL-KIM WYNAŁAZKIEM NAUKO-WYM — orzeczenie dra Mano-ela Soares d. Castro.

WOJNA - AGUERRA

Na podstawie Radia Londyn i Nowy Jork oraz codziennej prasy brazylijskiej. — A base do Radio Londres e Nova York como também imprensa diária brasileira

W Norwegii Na Noruega

W różnych punktach Norwegii wyładowały znaczne posiłki angielsko-francuskie, które wraz z wojskiem norweskim stają do walki z najazdem. Wśród oddziałów niemieckich znaczną część stanowią wojska austriackie, które już w Polsce były rzucone na pierwszy ogień i poniosły wielkie straty.

W Narwiku Niemcy są obojętne. Działania wojenne nie było.

W środkowej Norwegii Niemcy zajmują fiord Trondhjem, sprzymierzeni są w Namsos i na południe od Trondhjem, trzymając najeźdźców w obłędzie.

Najwięcej siły Niemcy mają w Oslo, skąd kolumnami motorowymi zdołali dostać się na północ do Lillenhammer, a nawet do Roeros. Na drodze z Oslo do Stavanger i Bergen stoją Niemcom na przeszkodzie twierdze norweskie w górach.

Niemcy trzymają się w Norwegii postępowania, wypróbowanego w Polsce: rzucają na czoło lekkie kolumny zmotoryzowane, osłonięte samolotami bombowymi. Lecz dywizje te spotykają się tu po raz pierwszy z świetnie zmotoryzowanymi dywizjami francuskimi, wyćwiczonymi w Alпах.

Em varios pontos da Noruega desembarcaram poderosos contingentes franco-britanicos que ao lado das tropas norueguesas enfrentam o invasor. Grande parte das forças alemãs é constituída de regimentos austriacos os quais já haviam recebido o batismo de fogo na campanha polonesa, com baixas muito pesadas.

Em Narvik os alemães estão cercados. Todavia reina calma. No centro da Noruega, os alemães ainda permanecem no fiord de Trondhjem, os Aliados ocupam Namsos e a região ao sul de Trondhjem, estabelecendo assim o sitio daquele porto.

O grosso do exercito invasor está em Oslo donde partiram colunas motorizadas que ocupa

Mapa Skandynawii

Strzałkami i cyframi są oznaczone najważniejsze miejscowości, powtarzające się w wiadomościach z wojny. 1. Narwik, zajęty przez sprzymierzonych. 2, 3. Namsos i Trondhjem. 4, 5. Porty Bergen i Stavanger. 6, 7. Okolice stolicy norweskiej Oslo.

As flexas e cifras indicam os lugares mais importantes citados nas noticias da guerra. 1. Narwik, ocupado pelos aliados. 2, 3. Namsos e Trondhjem. 4, 5. Portos Bergen e Stavanger. 6, 7. Arredores da capital norueguesa Oslo.

ram Lillenhammer ao norte atingindo até mesmo Roeros. Na estrada que liga Oslo a Bergen e Stavanger, os noruegueses ocupam as fortalezas nas montanhas.

Os Alemães empregam na Noruega a mesma tática exercida na Polónia: lançam para

a frente colunas motorizadas ligeiras, precedidas de aviação de bombardeio. Mas essas divisões teutas encontrar-se-ão, pela primeira vez, com solidas divisões francesas, também motorizadas, adestradas nos Alpes.

Sprzymierzeni Os Aliados
 Odbyła się nowa narada sztabów sprzymierzonych, w której po raz drugi wzięli udział Polacy i Norwegowie.

Realizou-se nova reunião dos estados maiores aliados na qual pela segunda vez tomaram parte poloneses e noruegueses.

W Rzeszy No Reich

Min. Ribbentrop wygłosił mowę do korpusu dyplomatycznego. Powiedział tak: "Z początkiem września mocarstwa zachodnie wypowiedziały bez powodu wojnę Rzeszy. Po niepowodzeniach w Polsce i przeciw linii Zygfryda, szukają różnych sposobów, aby zaatakować Niemcy".

Min. Ribbentrop fez uma declaração ante o corpo diplomático e disse: No início de Setembro, as potências ocidentais declararam guerra à Alemanha, sem motivo.

Depois dos insucessos na Polónia e contra a linha Siegfried, procuram todos os meios para atacar o Reich.

Na Krótkiej Fali - Ondas Curtas

Prezydent republiki odwiedził S. Paulo i był podejmowany manifestacyjnie.

— Sieć kolejowa Parana — Sta. Cat. będzie w całości odnowiona, począwszy już tego roku — oświadczył dr. Getulio Vargas w S. Paulo.

— Gościniec Kurytyba — Ponta Grossa będzie poszerzony i ulepszony na odcinku między S. Luiz i Palmeira.

— Anglia dała różnym fabrykom w Stanach Zjedz. zamówienia na dostarczenie samolotów za łączną sumę 200 milionów dolarów.

— O Presidente da Republica visitou S. Paulo e foi muito festejado.

— A rede ferroviária Parana — Sta. Cat. vai ser completamente remodelada, a partir do corrente ano — declarou Dr. Getulio Vargas em S. Paulo.

Cigarros

— A rodovia Curitiba — Ponta Grossa será alargada e melhorada no trecho entre S. Luiz e Palmeira.

— A Inglaterra firmou com várias fabricas de aviões nos E.U. um acordo para o fornecimento de aviões num valor de 200 milhões de dolares.

Rad — Radium

Jak wiadomo, Instytut Radowy w Warszawie, przechowywał pieciolowicie półtora grama radium, ofiarowanego przez Amerykanki Marii Curie-Skłodowskiej, w hołdzie dla znakomitej uczoney polskiej. Ostatnio

niemcy przywłaszczyli sobie ten skarb. Dyrektor warszawskiego Instytutu wskazał, że Berlin posiada już 15 gramów radium i że dlatego samego radium ofiarowane Marii Skłodowskiej i przez nią oddane Warszawie, winno pozostać w Polsce, gdzie jest tak potrzebne. Prof. Richter, któremu poruczone przewiezienie radu, odparł: „Interes Rzeszy przede wszystkim”. I rad warszawski przewieziono do Berlina.

È sabido, que o Instituto de Radium, em Varsowia, conservava a preciosa grama e meía de radium, que as senho-

ras americanas ofereceram à Sra. Curie Skłodowska, em homenagem a illustre cientista polonesa. Ultimamente, os alemães apoderaram-se deste tesouro. O Diretor do Instituto de Varsowia, objetou que, em Berlin, já se possuía 15 gramas de radium e que, portanto, o radium doado a Madame Curie-Skłodowska, deveria ficar na Polónia, onde era tão necessária. O Prof. Richter, encarregado do transporte, respondeu-lhe: „O interesse da Alemanha está acima de tudo.“ E o radium foi carregado para a Alemanha.

ZIMA! zaopatrzyć się w koce wełniane, kołdry i barchany OŁDANYCH WZORACH w Casas Pernambucanas Pr. Tiradentes, 562 — gdzie wszyscy kupują

Obcokrajowcy nie mogą być dyrektorami szkół Nenhum estrangeiro poderá ser diretor de estab. de ensino

Em circular publicada no "Diário Oficial", o Sr. Lafaiete Belfort Garcia, diretor da Divisão do Ensino Comercial, do Departamento Nacional de Educação, esclarece aos inspetores do ensino comercial, que nenhum estrangeiro poderá ser diretor de estabelecimento de ensino. Os naturalizados brasileiros gozam, no entanto, desse direito, mas, para o exercício da função, deverão apresentar a portaria ou decreto que lhes concedeu a cidadania brasileira. Estão dispensados dessa exigência os diretores de estabelecimentos pertencentes a congregações religiosas especializa-

das, que mantenham institutos em todos os países, sem relação alguma com qualquer nacionalidade.

No curso propedeutico os únicos professores estrangeiros que poderão exercer o magisterio, são os que, não naturalizados, se acham todavia, em exercicio, devidamente registrados no Departamento Nacional de Educação, na data da promulgação de 10 de novembro. Os que não estão nessas condições são obrigados a apresentar a portaria ou decreto de naturalização. Os professores estrangeiros, não naturalizados, dos cursos técnicos, só poderão

Kto nosi koszule „SIDINAL“ składa dowód, że umie kupić to dobrze i tanie!

WYSPRZEDAŻ LUDOWA przez 15 dni Maja

Największa łatwość w nabywaniu wszystkich artykułów z wielkimi opustami: Koszule, krawaty, piłamy, kapelusze, ogrowie, piasezce i artykuły zimowe

SIA Fabrica Paulista de Roupas Brancas

Rua 15 de Novembro, 261 — Telefon 1-0-15

Polska pod jarzmem komunizmu Polónia sob jugo komunista

— W Małopolsce wschodniej wywozi się masowo Polaków z pasa przygranicznego. W pierwszym rządzie władze sowieckie usuwają polską służbę leśną, ludzi uniejącej: obchodzą się z bronią oraz znających dobrze tereny przygraniczne. Pociągi z wysiedleńcami kierowane są na wschód, z jednego z takich pociągów wyrzucono na stacji Lwów-Podzamcze 60 trupów, które pochowano w płytych mogiłach przy torze kolejowym.

— Ołbrzymią śmiertelność noworodków zanotowano we Lwowie. Liczba zgonów niemowląt dochodzi do 75%. Szpitale są nieopalone Brak lekarstw i opatrunków.

— Zgony uczonych. We Lwowie zmarli profesorowie Uniwersytetu Jana Kazimierza: Maksymilian Matakiewicz i Roman Leszczyński. Zmarł również dr. Adam Jakubowski znany dentysta.

— W więzieniu Lwowskim zmarł marszałek Sejmu Śląskiego Grzesik.

— Żołnierze sowieccy na terenie Małopolski Wschodniej otrzymują broń tylko w czasie pełnienia służby. Niech żyje złaźnie!

— Na Polónia Oriental são efetuadas deportações em massa de poloneses residentes perto da fronteira. As autoridades soviéticas removem em primeiro

ta. W niedzielę dnia 12 maja wielka uroczystość kościelna. Popołudniu zabawa parafialna, na program której składają się lteria fantowa, tombola, szuraskada itd.

Como todos os anos, no dia 3 de Maio começam as novenas na igreja de S. Estanislau, rua Emiliano Perneira. Domingo dia 12 grande festa religiosa. Depois de meio dia haverá divertões com leilão, tombola, churrascada etc.

O COMITE.
 Uroczystość św. Stanisława
 Festa S. Estanislau

Jak corocznie, dnia 3 maja rozpoczynają się noweny w kościele św. Stanisława przy ul. Emiliano Perne-

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szyjemy ubrania i sobretudy (lesionki) z własnego lub dostarczonego przez klientów towaru, podług miary w przeciągu 8 godzin Pierwszorzędna robota. — Zamawiając z rana, oddajemy tego samego dnia garnitur gotowy. — Wielki skład kaszmirów, brymónho oraz palta męskie i damskie. Ubrania dla mężczyzny i chłopców.

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA
 Kurytyba, P. Tiradentes 5, róg placu Gen. Marques, Tel. 2612

Alfaiataria A. B. C. e Fabrica de Roupas Feitas

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby Szyjemy ubrania i sobretudy (lesionki) z własnego lub dostarczonego przez klientów towaru, podług miary w przeciągu 8 godzin Pierwszorzędna robota. — Zamawiając z rana, oddajemy tego samego dnia garnitur gotowy. — Wielki skład kaszmirów, brymónho oraz palta męskie i damskie. Ubrania dla mężczyzny i chłopców.

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA
 Kurytyba, P. Tiradentes 5, róg placu Gen. Marques, Tel. 2612

Alfaiataria A. B. C. e Fabrica de Roupas Feitas

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby Szyjemy ubrania i sobretudy (lesionki) z własnego lub dostarczonego przez klientów towaru, podług miary w przeciągu 8 godzin Pierwszorzędna robota. — Zamawiając z rana, oddajemy tego samego dnia garnitur gotowy. — Wielki skład kaszmirów, brymónho oraz palta męskie i damskie. Ubrania dla mężczyzny i chłopców.

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA
 Kurytyba, P. Tiradentes 5, róg placu Gen. Marques, Tel. 2612

Kurytyba, P. Tiradentes 5, róg placu Gen. Marques, Tel. 2612

NR.

A maior manitaria em cada pelo E gelamento que nos artigos e luminosos bola de Cr Maio de 188 co mais de lavras, um piedade e d sa-a a cri que foi o tr vida do hor que a cri Corra de C mais excedi seus contem serena de p Os estad tempos do lembravam, da compost dos tempos eterna. A Senado Bras va tanto, qu dores de P o romano, menos pare to de homer sembla de Foi nessa litica que o do nos com sa, teve o se Em seus campanha a bnegadamen dera as linha programa p zer um tem panha huma acima, um questão de O homem que ligou pe tructivamen uma das m reformas alt cipa colaboro glorioso Viso E nos pag campanha, t stá, refulgem dos pelo r Patria e da como Luiz G buco, José do tro Alves—p nalista e pa da causa sar humana. E, como u noso e sorrir D. Isabel, d fronte brilha do sacrificio por amor a biou pelas a Tio os espel do trono. E foi ent como um al que o Brasil do mundo a liberdade de ra e afetiva

13
 Największa czna, ludzk osiągnięta p zredagowana dwie dwa m więcej. Podó ści Zbawicie 15.5. 1888 zwa cały nieskoń czucia i mi kryształiczna była najznam w życiu zn nastawy: Jan de Oliveira, ścigłego prze śnych w po jego cnot pie —Meżowie s monarchii prz gą postaci, so w wiecznym ność Senatu bila takie wr posłach zwy wy wri Senat raczej zebra madzenia lu

Było to w poracji polity

Każdy PIL